

[Akceptuję](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Maski w czasach epidemii tematem książki naukowej badaczek z UMCS

Maseczki pozwalają nam podkreślić naszą odrębność i tym samym odróżnić się od innych. Okazało się, że wybór konkretnej maseczki dużo mówi o osobie ją noszącej - podkreśliły

w rozmowie z PAP prof. Ewa Gładewska i prof. Małgorzata Karwatowska z UMCS, które są autorkami książki poświęconej maskom w czasach epidemii.

Dyrektorka Instytutu Nauk o Kulturze Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie prof. Ewa Gładewska oraz dyrektorka Instytutu Filologii Polskiej UMCS prof. Małgorzata Karwatowska są autorkami wydanej w 2021 r. książki pt. „Maska w +czasach zarazy+. Covidowe wizerunki masek - typologie i funkcje”. Na podstawie źródeł internetowych, ekspertki przeanalizowały ponad 5 tys. wzorów maseczek, co pozwoliło na ich podział według typów i funkcji.

Same autorki książki podczas wywiadu dla PAP miały na sobie maseczki w drobne emotikony. Zapytane o swoje ulubione maski, prof. Karwatowska wskazała maseczkę przedstawiającą psa rasy shih tzu. „Na zdjęciu piesek jest uśmiechnięty, z wywieszonym językiem. Uważam, że to przeurocza maseczka, a dla mnie zawsze istotne było i jest poczucie humoru” - dodała. Natomiast prof. Gładewska ma dwie faworytki wśród masek. „Jedna prezentuje fresk Michała Anioła „Stworzenie Adama”, ponieważ uwielbiam tę scenę. A na drugiej widnieje napis „Rozsiewaj miłość, a nie zarazki” - ze względu na piękne przesłanie” - powiedziała prof. Gładewska.

Kulturoznawczyni jednocześnie zaznaczyła, że pomysł na książkę poświęconą maseczkom wziął się z obserwacji dnia codziennego. „Do tej pory doświadczenie noszenia masek związane było ze sferą rytuału albo z obszarem teatru. Były też maski noszone przez konkretne grupy zawodowe, np. osoby pracujące w zanieczyszczonym środowisku czy przez lekarzy. Natomiast od 2020 r., czyli od momentu pandemii okazało się, że noszenie masek stało się doświadczeniem globalnym. Podjęliśmy więc próbę opisanie rzeczywistości maskowej w momencie tworzenia, a nie z perspektywy historycznej” - podkreśliła prof. Gładewska.

Językoznawczyni prof. Karwatowska zwróciła uwagę, że na początku pandemii maseczki stały się pewnym symbolem przymusu, zniewolenia. „Nie lubimy niczego, co jest nam narzucane w sposób dyrektywny. Do tej pory maseczki nie stały się elementem przezroczystym, takim jak np. biżuteria, okulary czy zegarek. Cały czas jest to element obcy, który jednak usiłujemy oswoić i jednocześnie nadać mu cechy indywidualne. Stąd tak duże zainteresowanie różnymi wzorami maseczek, które pojawiły się na rynku w momencie pandemii” - dodała prof. Karwatowska.

Wskazała, że w związku z tym podstawowa funkcja ochronna maseczek zeszła na dalszy plan. „Maseczki pozwalają nam podkreślić naszą odrębność i tym samym odróżnić się od innych. Okazało się, że wybór konkretnej maseczki dużo mówi o osobie ją noszącej. Zdradza na przykład, jakie ona lubi kolory, jakie ma poglądy, zainteresowania, hobby czy identyfikuje się na przykład z idolem, który uwidoczniony został na maseczce” - zaznaczyła dyrektorka IFP.

Zdaniem badaczek, można wydzielić dwie główne kategorie masek: oryginalne - cechujące się niekiedy ekscentrycznością oraz typowe - charakteryzujące się dekoracyjnością. Natomiast drugi podział uwzględnia dwa kryteria: tematyczne i semiotyczne. Autorki książki wyróżniły m.in. maski o treściach artystycznych, które odwołują się do dzieł sztuki, np. „Słoneczników” Vincenta van Gogha, rysunków anatomicznych Leonarda da Vinci czy wizerunku Terakotowej Armii. Jak wskazały badaczki, często pojawia się motyw „Ostatniej Wieczerzy” da Vinci.

„Jednak chyba najczęstszym motywem jest „Mona Lisa”. Tylko na ten jeden temat istnieje ponad 8 tys. masek z różnymi wzorami. Jeden z ciekawszych to przedstawienie Mony Lisy, które zostało wykonane z setek małych kwadracików, w których zostały umieszczone najsłynniejsze dzieła Leonarda da Vinci” - podkreśliła prof. Gładewska.

Badaczki wydzieliły również np. maski patriotyczne, które przedstawiają m.in. flagę Polski, orła,

godło, symbol Polski Walczącej oraz maski polityczne, które są z kolei wyrazem poglądów politycznych, np. z hasłem Konstytucja, „Wolność to kobieta” czy z symbolem Strajku Kobiet.

„Wydaje nam się, że interesującą kategorią są metamaski, czyli maski na masce. Chodzi np. o maskę wenecką widniejącą na naszej masce materiałowej. W ten sposób też przedstawiono np. maskę Hannibala Lectera czy Lorda Vadera. Ciekawe są też maski, które reprezentują współczesną kulturę remiksu poprzez połączenie elementów popkulturowych, np. Mona Lisy z Nicolasem Cage” – dodała prof. Głazewska.

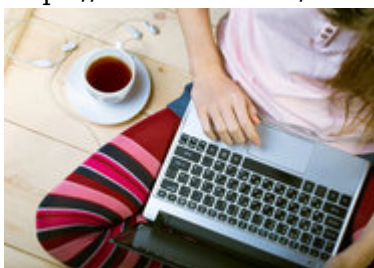
Ekspertki z UMCS zwróciły uwagę, że przeanalizowały co prawda 5 tys. masek, ale ciągle powstają nowe. „Przy pisaniu tej książki towarzyszyło nam przekonanie, że powinno powstać wirtualne muzeum masek pandemicznych, które byłoby takim świadectwem naszych czasów oglądanych po dziesięcioleciach” – oceniły badaczki.

W książce poświęcono również dużo miejsca zagadnieniom choroby i nazwom pandemii w języku. Prof. Karwatowska podkreśliła, że poprzez język staramy się oswojać chorobę. „Często tabuizujemy ją. Dodać wypada, że słowo „choroba” występuje także jako eufemizm rzeczownika „cholera”, zwłaszcza w przekleństwach. Mówimy np.: „choroba jasna”, „po chorobę ci to było”. Poprzez eufemizmy, omówienia, peryfrazy pomniejszamy, osłabiamy lęk, strach przed chorobą czy przed śmiercią” – powiedziała dyrektorka Instytutu Filologii Polskiej UMCS.

„Zastanawiamy się, czy tak jak po epidemii cholery, która odcisnęła swój ślad w języku, człowiek współczesny będzie przeklinał na przykład: „rzucić coś w covid, koronę czy koronawirus” albo „na koronę, covid ci to było”. Całkiem możliwe, ale odpowiedzi na to pytanie udzieli przyszłość” – oceniły ekspertki.

Źródło: pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/31139.html>

30-03-2026

[Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia](#)

Przyznał je 402 osobom.

30-03-2026

[Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy...](#)

Aby chronić pisklęta przed pasożytami.

30-03-2026

[Kierownik wyprawy polarnej](#)

Zmiany klimatu widać gołym okiem.

30-03-2026

[Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki](#)

Informuje pismo „Nature Photonics”.

30-03-2026

[Duże teleskopy sfotografowały dwie](#)

[formujące się planety](#)

Ogłosiło Europejskie Obserwatorium Południowe (ESO).

30-03-2026

[Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#)

Informuje pismo „Applied and Environmental Microbiology”.

30-03-2026

[Rękawiczki mogą zawyżać wyniki pomiarów mikroplastiku](#)

Informuje specjalistyczne pismo „Analytical Methods”.

30-03-2026

[Problem dezinformacji medycznej będzie narastał](#)

Szkolenia na UMB dla przyszłych lekarzy

Informacje dnia: [Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce](#) [Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki](#) [Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety](#) [Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#) [Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce](#) [Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki](#) [Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety](#) [Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#) [Stypendia ministra nauki za znaczące osiągnięcia Doktor z TikToka: fajnie by było, gdyby w sieci to jednak naukowcy mówili o nauce](#) [Kierownik wyprawy polarnej Mikrolasery mogą wykrywać pojedyncze cząsteczki](#) [Duże teleskopy sfotografowały dwie formujące się planety](#) [Bakteriofagi mogą chronić żywność przed salmonellą](#)

Partnerzy